

There are no translations available.

ΕΘΙΜΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Μνήμες και παραστάσεις από τις Αποκριές στο παλιό Λιτόχωρο

γράφει ο

Σωτήριος Δ. Μασταγκάς

(Η αξία των εορτών βρίσκεται τόσο στις έννοιες και τα μηνύματα που παρέχουν για σημαντικά γεγονότα και κοινωνικά θέματα όσο και στα οφέλη που οι άνθρωποι αποκομίζουν από τη συμμετοχή τους σ' αυτές, αισθανόμενοι ότι ανήκουν στο ίδιο πολιτισμικό και θρησκευτικό περιβάλλον. Μέσα από τον εορτασμό σημαντικών θρησκευτικών, ιστορικών, πολιτιστικών, πατριωτικών και τοπικών γεγονότων μάς δίνεται η δυνατότητα να γνωρίσουμε το παρελθόν μας, να κατανοήσουμε ιστορικά γεγονότα και τη σημασία τους, να έρθουμε σε επαφή με τις παραδόσεις μας, να εκτιμήσουμε την πολιτιστική κληρονομιά μας και να χαρούμε ιδιαίτερες στιγμές.

Σήμερα, βέβαια, οι εορτές είναι μια από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει το Λιτόχωρο, εξαιτίας των αλλαγών που έχουν πραγματοποιηθεί στο επίπεδο των αντιλήψεών μας και λόγω των κοινωνικο-πολιτισμικών χαρακτηριστικών της ελληνικής πραγματικότητας. Οι παρακάτω περιγραφές είναι των ετών 1927, 1938 και 1939. Παρατίθενται χρονολογικά, χωρίς περικοπή.)

ΑΠΟ ΤΟ ΛΙΤΟΧΩΡΟΝ

Ο,ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ

ΚΑΙ ΟΛΙΓΗ ΑΠΟΚΡΗΑ

Η εφετινή αποκρηά παρουσίασε μικράν κίνησιν. Καρναβάλια άπειρα αλλά ράκη και άνοστα πράγματα. Την μόνη επιτυχίαν εσημείωσεν η παρέα του κ. Μουρσιώτη. Κρατών ούτος υψηλόν τεμάχιον άρτου, επεδείκνυε στους συντρόφους του, οίτινες πυροβολούντες με κουμπούρας, προσεπάθουν να αρπάσουν αυτό. Δηλαδή παρίστανε την σημερινήν πτώχειαν και υπό ποίας συνθήκας ζώμεν, δια να έχωμεν τον άρτον μας.

Ο Κωνσταντίνος Χιώτης, κήρυξ της Κωμοπόλεως μας, καρνάβαλος ων και εν μέθη διατελών, εξυλοκοπήθη αγρίως παρά του Ταμίου Συνεταιρισμού ακτημόνων κ. Π. Πλαδή, διότι υπό την ιδιότητα καρναβάλου ύβριζε το συμβούλιον του Συνεταιρισμού ακτημόνων δι' απρεπών φράσεων.

(ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 13-3-1927)

ΑΠΟ ΤΟ ΛΙΤΟΧΩΡΟΝ

Αποκρηάτικη κίνησης

ΛΙΤΟΧΩΡΟΝ. Με πολλήν ευθυμίαν διεξήχθη και εφέτος η εορτή της απόκρεω. Παρ' όλην την κακοκαιρίαν, αρκετοί όμιλοι μασκαρευμένων διέσχισον τας οδούς και ιδίως τας μεταμεσημβριανάς ώρας, προσδίδοντες ούτω αρκετήν αποκρηάτικην κίνησιν.

Προς το βράδυ εγένοντο και οι συνήθεις χοροί εις την πλατείαν των Κατουνίων, άνευ όμως της σχετικής ζωηρότητος, λόγω της κακοκαιρίας. Καθ' άπασαν την νύκτα της Κυριακής οι χοροί και αι διασκεδάσεις εξηκολούθησαν. Επίσης, εγένοντο αρκετοί διαπληκτισμοί και δαρμοί μεταξύ των ευθυμούντων μετημφισμένων.

ΦΑΩΝ

(ΦΩΣ 10-3-1927)

Η ΕΥΘΥΜΟΣ ΚΙΝΗΣΙΣ. ΑΙ ΑΠΟΚΡΙΑΙ

ΧΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΔΕΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΛΙΤΟΧΩΡΟΝ

ΛΙΤΟΧΩΡΟΝ, Μάρτιος. (Του ανταποκριτού μας).- Στην ωραιάν αίθουσαν του Α' δημοτικού σχολείου, θαυμάσια φωταγωγημένην και στολισμένην, εδόθη την Κυριακήν των Απόκρεω χορός προς ενίσχυσιν του ταμείου των δύο δημοτικών σχολείων της κωμοπόλεώς μας. Αν και ο καιρός ήτο εξαιρετικά ακατάλληλος για χορόν - έπεφτε πυκνό χιόνι - η αίθουσα δεν άργησε να γεμίση από κόσμον που εννοούσε να γλεντήσει και να ενισχύση τον σκοπόν της οργανωτικής του χορού επιτροπής.

Η έναρξις του χορού έγινε την 9.30' με τον καλαματιανό, τον οποίον έσυρεν ο κ. Υετίων και κατόπιν όλοι σχεδόν οι διδάσκαλοι. Ηκολούθησαν ευρωπαϊκοί χοροί και τέλος οι μαθηταί και μαθήτριαι με τους διδασκάλους και διδασκαλίσας των επί κεφαλής εχόρευσαν το «Έχετε γεια Βρυσούλες» χειροκροτηθέντες με ενθουσιασμόν. Η κλήρωσις του λαχείου ηυνόησε τας δίδας Μπύρου και Αλ. Γουναροπούλου, τον ιατρόν κ. Π. Ολύμπιον και άλλους.

Ο χορός με μεγάλο κέφι συνεχίσθη μέχρι των πρωινών ωρών. Διεκρίθησαν ο αστυνομικός σταθμάρχης Λιτοχώρου ενωμοτάρχης κ. Πουλιέσης (Άνω Ζυγού), ο προϊστάμενος Τ.Τ.Τ. κ. Φιλώτας Παπακωνσταντίνου μετά της αδελφής του Αθηνάς, ο κ. και η κ. Υετίων, ο κ. και η κ. Τατσιοπούλου, ο κ. και η κ. Τσιφοδήμου, ο κ. και η κ. Κρ. Γιαννουλοπούλου, ο κ. και η κ. Κουρδή, ο κ. και η κ. Γρ. Βλαχοπούλου, ο κ. και η κ. Τζοβαΐρη, ο κ. και η κ. Βρέττα, ο κ. Π. Ολύμπιος ιατρός μετά της κυρίας του, ο κ. Ι. Χουζούρης ιατρός μετά της δίδος αδελφής του Σοφίας και ανεψιάς του Βούλας Φούντου, ο κ. Ι. Τσιμούρας διδάσκαλος μετά της δίδος αδελφής του και εξαδέλφης του Βούλας Μασταγκά, ο κ. Παπαζαχαρίας μετά της εξαδέλφης του δίδος Πουλχερίας Τουλιοπούλου, οι κ.κ. Γεώργιος και Ιω. Βασιλείου μετά της αδελφής των δίδος Φρόσως διδασκαλίσης, Αθ. Κουκόνας μετά της αδελφής του Ελένης, Γρ. Γκούρβας μετά της δίδος αδελφής του Λούδας και δίδος Αλικής Χατζοπούλου, Γ. Ελευθερίου μετά της δίδος αδελφής του Κατίνας και δίδων Κατίνας Γκουντέλια και Κορτέσα Γκουντέλια, τας δίδας Κατίναν Μαρούκη και Ελένην Γιαννουλοπούλου, κ. Φ. Νικήταν τελωνειακόν υπάλληλον, κ. Κ. Μαριάνον, Φ. Κούλαν, Τσιαργαλήν, Φαργκάνην, Δημ. Καπλάνην, Χρ. Βασιλείου μετά της κυρίας του, Ευάγ. Εξοχόπουλον και πολλούς άλλους, ων τα ονόματα μας διαφεύγουν.

ΛΑΚΗΣ ΟΛΥΜΠΙΟΣ
(ΦΩΣ 3-3-1938)

Ο ΕΤΗΣΙΟΣ ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΛΙΤΟΧΩΡΙΤΩΝ. ΑΙ ΑΠΟΚΡΙΑΙ
Την προσεχή Πέμπτην 16ην τρέχοντος εν τη αιθούση της λέσχης Ανδριανουπολιτών διδεται
ο ετήσιος χορός του Συλλόγου των εν Θεσσαλονίκη Λιτοχωριτών, όστις χάρις εις τας
προσπαθείας του Διοικητικού Συμβουλίου θα σημειώση εξαιρετικήν επιτυχίαν.
(ΦΩΣ 16-2-1939)

ΤΟ ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟ ΓΛΕΝΤΙ

Χοροί και εσπερίδες Λιτοχωριτών

Ο χορός των Λιτοχωριτών εις την αίθουσαν των Ανδριανουπολιτών εσημείωσεν εξαιρετικήν
επιτυχίαν.

Διεκρίναμε τας οικογενείας Παπανικολάου, προέδρου του Συλλόγου, Μηλιοπούλου,
Τραμπούνη, Γ. Φούντου, Κλιγκοπούλου, Σκορδαρά, Πιτσιρώνη, Μπακλαβά, τον κ. και την
δεσποινίδα Φούντου, τον κ. και την δεσποινίδα Βλαχοπούλου, τον κ. και την κ.

Παπαχρίστου, τον κ. και την κ. Βλιαγκοπούλου, τον κ. και την δεσποινίδα Γκουντέλια, τας
οικογενείας Τριανταφύλλου, Τσιγαρίδη, Καλαμπαλική, Γεωργουλή, Χ. Γιαννουλοπούλου,
Τσάλη, Πατσαρικά, Καραδήμου, τας δεσποινίδας Λάσκου, Β. Καβακοπούλου, Μ.
Καβακοπούλου, Ζυγούρη, Λαβαντζιώτου, Σδούγκου, Τσιντσιφα, Φούντου, Μπύρου,
Παπαδοπούλου, Βάρκα και τους κ.κ. Μπιτσκάρη, πρόεδρον της Κοινότητος Λιτοχώρου,
Αναγνωστόπουλον, Γεωργουλήν, Χ. Γιαννουλόπουλον, Κοκκώνην, Πιστικόν, Ζησκάταν,
Ελευθερίου, Παπαδόπουλον, Τζούφαν, Αναστασιάδη κ.α.

(ΦΩΣ 17-2-1939)

Αποκριές στο Λιτόχωρο

Χορός στα κέδρα.

Οι φωτιές καλά κρατούν.